

Zwemmen, duiken, klimmen, fietsen, lopen en glijden op en tussen de terrils

De voorlaatste Limburgse mijn die sloot, was die van Beringen. De reconversie is nu rond. Be-MINE wordt het mekka voor actieve sportfanaten, al kun je er in de toekomst ook het mijnverleden herbeleven.

TEKST MARLIES VAN BOUWEL ■ BEELD BE-MINE

Terwijl we van het mountainbike-parcours op de terrils van de vroegere mijn van Beringen naar de waterzuiveringsinstallaties voor het waswater van de kolen lopen, vertelt algemeen directeur van Be-MINE Koen Nulens dat de invulling van al deze gebouwen heel organisch is gegroeid: 'Je moet alleen de mogelijkheden zien.' In de waterzuiveringsinstallatie neemt hij me mee naar het indoor snorkel- en duikcentrum met tropische vissen, auto-wrakken van Ford Genk en Griekse zui-

len: 'Toen ik hier in 2009 begon, stond dit duikcentrum helemaal niet op de plannen. Maar nu kent het veel succes, net zoals de toen ook nog niet ingetekende klimmuren met onder meer een van achttien meter hoogte, waar zelfs internationale competities plaatsvinden.'

Reconversie

Op 28 oktober 1989 sloot ook in Beringen de mijn. Net zoals in de andere zes vestigingen van de Kempische Steenkoolmijnen werd het bouwkundig passief geëva-

lueerd. Daarna werd er gezocht naar een nieuwe invulling. Ondertussen staat Houthalen voor nieuwe materialen en technologie, C-mine in Winterslag voor design en creativiteit, het Thorpark van Waterschei voor de energie van de toekomst, Zolder voor duurzaam bouwen en Eisden met Maasmechelen Village ook voor zachte recreatie en verblijfstoe-risme, omdat het aansluit bij het Nationale Park Hoge Kempen. Be-MINE heeft de kaart getrokken van de actieve, zeg maar de hardere recreatie. 'Bovendien is

Alle industriële gebouwen werden bewaard: de machinezaal, de kolenwasserijen, de koeltorens, de badzalen met doucecabines en lockers.

De terril met de avonturenberg voor kinderen en jongeren is stadseigendom en de stad is actief als mede-ontwikkelaar van de hele site van de vroegere mijn van Beringen.

Beringen een bovengrondse getuige van het verleden, met het grootste bewaarde mijnencomplex van Europa,' zegt Koen Nulens. Daarom werden alle industriële gebouwen bewaard, dus naast de machinezal ook de koolwasserrijen, de koeltorens als restanten van de vroegere elektriciteitscentrale, de badzalen met 300 douchecabines en een veelvoud aan lockers. Dit patrimonium is de onderscheidende factor ten opzichte van de andere mijnsites in Limburg.

Koen Nulens: 'Deze site is uniek, met dit volume, deze gebouwen en bewaarde installaties. Een vloeroppervlakte van 100.000 m² herbestemmen is aanzienlijk.'

Grote uitdaging

Voor al dit industrieel erfgoed ontwikkelt Be-MINE een toeristisch en recreatief project met behoud van dit mijnverleden: 'Deze site is uniek, met dit volume, deze gebouwen en bewaarde installaties. Een vloeroppervlakte van 100.000 m² herbestemmen is aanzienlijk.' De zoektocht naar mogelijkheden duurde tot 2009. 'Maar al kun je op papier prachtige projecten bedenken, zonder financiering

halen die geweldige ideeën het niet,' zegt Koen Nulens die in 2009 directeur van Be-MINE werd, in het PPS-gedeelte de private projectontwikkelaar bestaande uit de Limburgse reconversie maatschappij, DMI vastgoed en Van Roey-vastgoed. De provincie Limburg, de stad Beringen en de Vlaamse overheid hadden op dat moment ook de subsidies en inhoudelijke engagementen klaar. Directeur Nulens: 'Zo heeft de stad zelf een PPS geregeld om met Sportoase een zwembad te bou-

wen op de site. De stad speelt ook een rol in het toeristische onthaal. De terril met de avonturenberg voor kinderen en jongeren is stadseigendom en de stad is actief als mede-ontwikkelaar. De provincie zal in het museum investeren en dat exploiteren. Het huidige museum werd in de jaren negentig nog opgericht door vrijwilligers, het nieuwe wordt een mijnbelevingscentrum, je zult er het traject volgen dat de mijnwerkers elke dag afleg-

den tot aan de schacht. Daarnaast worden nieuwe passerellen aangelegd tussen de gebouwen.'

Het totale investeringsvolume bedraagt 170 miljoen euro voor de (ver)bouw en de studiekosten, naast 45 miljoen euro subsidie in de vorm van restauratiepremie of de premies voor de aanleg van infrastructuur.

Omdat alle gebouwen sinds 1993 als monument zijn erkend, is de opdracht extra groot. 'Elke functiewijziging vergt een onderhandeling. Dat overleg verloopt goed, want de mensen van het Agentschap Erfgoed denken constructief mee. Maar niet alles is mogelijk, het idee om in de koeltorens te klimmen moest wijken, omdat de wanden te dun waren. Een dak op de toren kon evenmin, want dan zou het gebouw niet meer afleesbaar zijn,' zegt Koen Nulens. 'Door zulke regels haalt een project soms de finish niet maar we hebben steeds alternatieven gevonden.'

Van sport tot wonen, leren en werken

Op een dag in Be-MINE kun je op een vierkante kilometer tien activiteiten doen, van klimmen tot duiken, er is de

In PPS met Sportoase heeft de stad Beringen op de site een nieuw zwembad gebouwd.

avonturenberg en het mountainbikeparcours. Je kunt er naar een van de ketenwinkels en naar een van de horecagelegenheden. Maar op de site is er ook een nieuw woonzorgcentrum, er zijn serviceflats en ook al een beperkt woningaanbod. Het doel van Be-MINE is 500 verblijfsentiteiten realiseren, voor pakweg duizend mensen.

Op Nulens' verlanglijstje staan nog een hotel en een indoor speeltuin. 'De basisschool zal vrij snel ondergebracht worden in het achtergedeelte van de badza-

Koen Nulens: 'Elke functiewijziging vergt een onderhandeling. Dat overleg verloopt goed, want de mensen van het Agentschap Erfgoed denken constructief mee.'

len. Nu zit de school van Beringen Mijn op twee locaties in aftandse gebouwen, de 400 leerlingen komen naar hier, omdat dit gebouw beschikbaar en goed bruikbaar is en er op de site naschoolse activiteiten mogelijk zijn.

Het hoofdgebouw waar Be-MINE is gevestigd, is verkocht aan een studiebu-

reau voor kantoren voor zeventig mensen. Eind 2016 waren er bijna 300 banen gecreëerd, terwijl het streefdoel bij volledige realisatie van het project 500 banen is. Het buitengebied wordt een parkgebied, ingericht met zachte materialen en veel groen. Zonder dat is het terrein nu al overweldigend, en dat vond de jury op de jaarlijkse vastgoedbeurs voor projectontwikkelaars in Cannes vorig jaar ook, want daar won Be-MINE de MIPIM-award in de categorie 'best urban regeneration project', vóór projecten in Amsterdam, Manchester en Londen. Toch durft Koen Nulens nog niet te veel reclame te maken voor evenementen: 'Eerst moet de buitenaanleg nog gebeuren en moeten er meer voorzieningen komen. Toch hebben we hier al enkele jaren Putrock, de Industrial Night Run door de gebouwen en op de terril, een mijnhappening, de kermis en een kindershappening op het einde van het schooljaar.' ■

Marlies van Bouwel is hoofdredacteur van Lokaal

Op de klimmuren naast de vroegere machinekamer worden internationale competities gehouden.